

EBA/GL/2017/03

11/07/2017

Lõplikud suunised

võla omakapitaliks konverteerimise määra kohta kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisel

1. Järgimis- ja aruandluskohustus

Käesolevate suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis, ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punktis 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi) ka siis, kui suunised on mõeldud eelkõige finantseerimisasutustele.

Aruandluskohustus

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le 11/09/2017, kas nad järgivad või kavatsevad järgida kõnealuseid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtjaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleks saata EBA veebisaidil avaldatud vormil aadressil compliance@eba.europa.eu, märkides viite EBA/GL/2017/02. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teada anda.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated Euroopa Pangandusjärelevalve veebilehel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

I jaotis. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

1. Sisu

- 1.1. Käesolevates direktiivi 2014/59/EL artikli 50 lõike 4 kohaselt koostatud suunistes käsitletakse võla omakapitaliks konverteerimise määra kehtestamist kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisel. Need on asjakohased ka teatavate jätkusuutmatuks osutunud asjaomaste kapitaliinstrumentide konverteerimisel, sest artikli 60 lõike 3 punkt d on kooskõlas artikliga 50, sealhulgas EBA suunistes nimetatud tingimusega teatavate kapitaliinstrumentide konverteerimiseks.
- 1.2. Artikli 50 lõikes 1 nähakse ette, et kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi kasutamisel võivad kriisilahendusasutused kohaldada kapitaliinstrumentide ja kohustuste eri klasside suhtes erinevat konverteerimise määra. Kui nad seda teevad, tuleb seda teha kooskõlas i) põhimõttega, et konverteerimise määr kujutab endast mõistlikku hüvitist mõjutatud võlausaldajale allahindamise või konverteerimise õiguse kasutamisega tekitatud kahju eest (artikli 50 lõige 2), ja ii) põhimõttega, et kohaldatava maksejõuetusõiguse kohaselt on kõrgema nõudeõiguse järguga kohustuste konverteerimise määr allutatud kohustuste omast kõrgem (artikli 50 lõige 3).
- 1.3. Artikli 50 lõikes 4 nõutakse, et suunistes selgitataks eelkõige seda, kuidas hüvitada mõjutatud võlausaldajatele tekitatud kahju konverteerimise määra abil, ning millised suhtelised konverteerimise määrad võiksid kajastada kõrgema nõudeõiguse järguga kohustuste prioriteetsust kooskõlas kohaldatava maksejõuetusõigusega.
- 1.4. Kriisilahendusasutused ei ole direktiivi 2014/59/EL kohaselt kohustatud kehtestama erinevaid konverteerimise määrasid ning võivad kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi või kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise õiguse kasutamisel otsustada konverteerida iga instrument või kohustus omakapitaliks ühesuguse määraga, eeldusel et nad saavutavad kriisilahenduseesmärgid ning järgivad artiklis 48 sätestatud allahindamise ja konverteerimise järjestust, artiklis 34 osutatud kriisilahenduse üldpõhimõtteid, Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohast õigust omandile ning kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi puhul artiklis 75 sätestatud kaitsemeetet, et ükski võlausaldaja ei pea katma suuremat kahjumit, kui ta oleks katnud tavalises maksejõuetusmenetluses. Käesolevates suunistes antakse juhiseid konverteerimise määrade kehtestamiseks, võttes arvesse neid tegureid.
- 1.5. Suunistes nähakse ette erinevate konverteerimise määrade kehtestamine sellist liiki instrumentidele, mis seadusest tulenevatel või lepingulistel põhjustel erinevad võlausaldajate nõudeõiguse järgust riiklikus maksejõuetusmenetluses. Nendes ei nähta ette erinevate konverteerimise määrade kehtestamist sellist liiki instrumentidele, mis erinevad näiteks reguleerimise või arvestusliku käsituse poolest, aga mitte nõudeõiguse järgu poolest riiklikus maksejõuetusmenetluses.

2. Reguleerimisala ja kohaldamistasand

- 1.6. Käesolevad suunised on suunatud kriisilahendusasutustele, kui nad maksavad erinevate konverteerimise määrade abil hüvitist võlausaldajatele, kohaldades kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendit krediidasutuse või investeerimisühingu suhtes, direktiivi 2014/59/EL artikli 1 lõike 1 punktis b, c või d osutatud üksuse suhtes või nõuete või võlainstrumentide suhtes, mis on üle antud sildasutusse või ettevõtte võõrandamise vahendi või vara eraldamise vahendi alusel ning mille puhul kasutatakse võimalust kehtestada erinevaid konverteerimise määrasid. Samuti on need asjakohased kriisilahendusasutuste puhul, kui teatavate kapitaliinstrumentide jätkusuutmatuse ilmnemisel kohaldatakse allahindamise või konverteerimise õigust. Selle aluseks on artikli 60 lõike 3 punkt d, millega nõutakse, et selliseid kapitaliinstrumente tohib konverteerida üksnes juhul, kui konverteerimise määr, millega määratakse kindlaks iga asjaomase kapitalinstrumendiga seoses pakutavate esimese taseme põhiomavahendite instrumentide arv, on kooskõlas artiklis 50 sätestatud põhimõtetega ja käesolevate suunistega.

II jaotis. Suunised võla omakapitaliks konverteerimise määra kohta

Aluspõhimõtted

- 1.7. Allpool esitatud aluspõhimõtted seostuvad otseselt direktiivi 2014/59/EL nõuetega ning need ei laiene selles direktiivis sätestatud kriisilahenduspõhimõtetele ega kaitsemeetmetele. Nende eesmärk on selgitada, kuidas kriisilahendusasutused saavad neid põhimõtteid ja kaitsemeetmeid arvesse võttes tagada, et võlausaldajad saaksid erinevate konverteerimise määrade abil asjakohasel viisil hüvitatud.
- 1.8. **Aluspõhimõte 1: ühegi võlausaldaja olukord ei tohi olla halvem kui tavalises maksejõuetusmenetluses.** Kriisilahendusasutused peaksid püüdma tagada, et konverteerimise määrade kehtestamisel ei koheldaks ühtegi võlausaldajat või aktsionäri halvemini kui juhul, kui nende äriühingu suhtes oleks pärast kriisilahenduse käivitamise otsuse tegemist algatatud riiklik maksejõuetusmenetlus. Nad peaksid oma hinnangus tuginema direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt hinnatud eeldatavale tegelikule kohtlemisele. Nagu on nõutud direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõikes 8, peaksid nad oma maksejõuetuse juhtudel kohtlemise hinnangus tuginema sellele, kuidas aktsionäride ja võlausaldajate klasse oleks eeldatavalt koheldud, kui äriühing oleks lõpetatud ja likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses.
- 1.9. Konverteerimise määrade kehtestamisel kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi või asjaomaste kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise õiguse kasutamisega seoses peaksid kriisilahendusasutused hindama, kas on piisavalt järgitud ELi põhiõiguste harta kohast õigust omandile.

- 1.10. **Aluspõhimõte 2: võlausaldajate hierarhia.** Aluspõhimõtte 1 eesmärkide saavutamiseks peaksid kriisilahendusasutused kehtestama erinevad konverteerimise määrad üksnes kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks või direktiivi 2014/59/EL artiklis 34 sätestatud teiste põhimõtete järgimiseks. Eelkõige peaksid kriisilahendusasutused konverteerimise määrade kehtestamisel püüdma tagada, et
- a. esimesena katavad kahjumi kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu aktsionärid;
 - b. kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu võlausaldajad katavad kahjumi pärast aktsionäre ja vastavalt nende nõuete rahuldamise järjekorrale tavalises maksejõuetusmenetluses, välja arvatud direktiivis 2014/59/EL sõnaselgelt sätestatud juhtudel, ja
 - c. sama klassi võlausaldajaid koheldakse võrdselt.
- 1.11. Konverteerimise määrade kehtestamisel direktiivi 2014/59/EL artiklis 59 sätestatud asjaomaste kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise õiguse kasutamisega seoses peaksid kriisilahendusasutused lisaks tagama, et kõigepealt katavad kahjumi aktsionärid, et võlausaldajad katavad kahjumi vastavalt nende nõuete rahuldamise järjekorrale tavalises maksejõuetusmenetluses ning et sama klassi võlausaldajaid koheldakse võrdselt, välja arvatud juhul, kui see oleks vastuolus vajadusega järgida ELi põhiõiguste harta kohast õigust omandile.
- 1.12. Juhised selle kohta, kuidas kriisilahendusasutused peaksid neid aluspõhimõtteid järgima, on esitatud allpool.

Hindamine

- 1.13. Enne kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi või kapitaliinstrumentide allahindamise või konverteerimise õiguse kasutamist jätkusuutmatuse ilmnemisel hinnatakse krediidasutuse või investeerimisühingu varasid ja kohustusi vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktidele b–g. See peab hõlmama äriühingu varade ja kohustuste õiglast, usaldusväärset ja realistlikku hindamist.
- 1.14. See hindamine peab andma teavet mitmete kriisilahendusasutuse otsuste tegemiseks, sealhulgas aktsiate või muude omandiõiguse instrumentide tühistamise või nende väärtuse alandamise ulatuse kohta ning kahjumi suuruse kohta, mida tuleks kriisilahenduse ajal arvesse võtta. Hindamine peaks hõlmama konverteeritud instrumentide omanikele tasuna üle antud või emiteeritud uute aktsiate konverteerimisjärgset omakapitaliväärtust.

1.15. Samuti nõutakse direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõikes 8, et hinnang hõlmaks seda, kuidas aktsionäride ja võlausaldajate klasse oleks eeldatavalt koheldud, kui äriühing oleks lõpetatud ja likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses. Samuti tuleb teha artikli 74 lõike 2 kohane sõltumatu järelhindamine, et selgitada välja, kas kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi kasutamisel koheldi aktsionäre ja võlausaldajaid tegelikult halvemini kui juhul, kui äriühingu suhtes oleks algatatud tavaline maksejõuetusmenetlus (järelhindamine).

Aluspõhimõtte 1 kohaldamine: tagada, et ühegi võlausaldaja olukord ei ole halvem kui tavalises maksejõuetusmenetluses

1.16. **Kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendi kasutamisel peaksid kriisilahendusametused kehtestama konverteerimise määrad nii, et pärast kriisilahendusõiguse kasutamist oleks iga aktsionäri või võlausaldaja omakapitali ja võlgade kombineeritud nõuete eeldatav väärtus vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamisele võrdne või suurem vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 8 kohaselt tehtud hindamisel saadud eeldatavast väärtusest, kui krediidasutuse või investeerimisühingu suhtes oleks algatatud tavaline maksejõuetusmenetlus.**

1.17. **Direktiivi 2014/59/EL artiklis 59 osutatud allahindamise või konverteerimise õigust võib kasutada eraldi, mitte koos kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise vahendiga ega ühegi muu kriisilahenduse vahendiga. Sellisel juhul peaksid kriisilahendusametused, kui nad otsustavad kasutada erinevaid konverteerimise määrasid, kehtestama konverteerimise määrad nii, et iga aktsionäri või võlausaldaja eeldatava tegeliku kohtlemise (mis on pärast kriisilahendusõiguse kasutamist määratud kindlaks nende omakapitali ja võlgade kombineeritud nõuete väärtuse alusel vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamisele) tulemuseks oleks eeldatavalt võrdne või suurem väärtus võrreldes vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 8 kohaselt tehtud hindamisel saadud eeldatava väärtusega, kui krediidasutuse või investeerimisühingu suhtes oleks algatatud tavaline maksejõuetusmenetlus, eesmärgiga järgida vajalikus ulatuses põhiõigust omandile.**

1.18. Kui võlausaldajate nõuded on täielikult alla hinnatud, ei ole nende nõuetel enam mingit väärtust. Kui kohustus või muu instrument konverteeritakse omakapitaliks, võib omakapitali nõue olla suurema, väiksema või sama väärtusega kui algne konverteeritud võlanõue. Selle omakapitali nõude väärtus peab moodustama osa võlausaldaja tegeliku kohtlemise hinnangust.

1.19. Kui selle omakapitali hinnanguline koguväärtus, mille mõjutatud võlausaldajad saavad pärast allahindamist ja konverteerimist, on suurem kui allahinnatud või omakapitaliks konverteeritud võlanõuete kogusumma, saab erinevaid konverteerimise määrasid kohaldamata järgida aluspõhimõtet 1.

- 1.20. Kui selle omakapitali eeldatav koguväärtus, mille mõjutatud võlausaldajad saavad pärast allahindamist ja konverteerimist, on väiksem kui allahinnatud või omakapitaliks konverteeritud võlanõuete kogusumma, võivad olla vajalikud erinevad konverteerimise määrad.
- 1.21. Kui on vaja kehtestada erinevad konverteerimise määrad, et vältida olukorda, kus võlausaldaja kannab suuremat kahjumit kui maksejõuetusmenetluses, või et kaitsta põhiõigust omandile või saavutada muid kriisilahenduse eesmärke, tuleks konverteerimise määrad kehtestada nii, et kõrgema nõudeõiguse järguga võlausaldajad ei kannaks suuremat kahjumit kui maksejõuetusmenetluses, või nii, et põhiõigus omandile oleks kaitstud. Kriisilahendusasutused ei tohiks kehtestada erinevaid konverteerimise määrasid, millega kõrgema nõudeõiguse järguga võlausaldajatele kantakse üle rohkem väärtust, kui on vajalik aluspõhimõtte 2 järgimiseks, et vältida olukorda, kus selline võlausaldaja kannab suuremat kahjumit kui maksejõuetusmenetluses, või et kaitsta põhiõigust omandile või muid kriisilahenduse eesmärke.
- 1.22. Seega peaksid kõik võlausaldajad, kelle nõue on täielikult omakapitaliks konverteeritud, saada *vähemalt* sama suures eeldatavas väärtuses omakapitali, mida nad oleksid eeldatavalt saanud maksejõuetusmenetluse korral.
- 1.23. Seega peaksid kõik võlausaldajad, kelle nõue on vaid osaliselt omakapitaliks konverteeritud, saada *vähemalt* sama suures eeldatavas väärtuses omakapitali, mida nad oleksid eeldatavalt saanud sisse nõuda maksejõuetusmenetluse korral, miinus nende järelejäänud võlanõude eeldatav väärtus.

Aluspõhimõtte 2 kohaldamine: artiklis 34 sätestatud muude kriisilahenduse põhimõtete järgimine

- 1.24. **Asutused peaksid kehtestama konverteerimise määrad, et võimalikult suures ulatuses ning võlausaldajate kaitsemeetmeid ja põhilisi omandiõigusi järgides tagada võlausaldajate hierarhia täielik järgimine. See tähendab, et kui teatud võlausaldajate klass katab eeldatavalt kahjumi – ehk kui pärast kriisilahendusõiguse kasutamist on järelejäänud võla- ja omakapitali nõuete koguväärtus vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 4 punktide b–g kohaselt tehtud hindamisele väiksem kui selle klassi nõuete väärtus enne kriisilahendust –, peaks kriisilahendusasutus kehtestama kõigile madalama nõudeõiguse järguga kohustustele ja instrumentidele konverteerimise määra, mis võrdub nulliga või peaaegu nulliga.**
- 1.25. See tähendab, et esimesena katavad kahjumi aktsionärid. Kriisilahenduse abil säilitatud mis tahes väärtus jaotatakse kõigepealt vastavalt kõrgema nõudeõiguse järguga ning allutatud võlausaldajate nõuetele. Sel juhul on erinevate konverteerimise määrade eesmärk tagada, et võlausaldajad katavad kahjumi pärast aktsionäre vastavalt nõuete rahuldamisjärgule maksejõuetusmenetluses. Konverteerimise määrad võib aga kehtestada ka nii, et need võimaldavad algetel aktsionäridel (ja aktsionäridel, kelle nõuded tulenevad asjaomaste kapitaliinstrumentide konverteerimisest jätkusuutmatuse ilmnemisel) säilitada mõned

positiivse väärtusega nõuded, või nii, et omakapital jagatakse teatavas vahekorras kahe või enama võlausaldajate klassi vahel. Aktsionäridel võiks olla võimalik säilitada mõned positiivse väärtusega nõuded juhul, kui puudub võlausaldajate nõuete allahindamise vajadus, st kui kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisel on vajalik üksnes konverteerimine.

- 1.26. Omakapitali saaks teatavas vahekorras kahe või enama võlausaldajate klassi vahel jagada juhul, kui ühe võlausaldajate klassi kohustused on täielikult konverteeritud omakapitaliks, aga neid on vaja veel konverteerida, ning ülejäänud võlausaldajate klasside kohustuste osaline või täielik konverteerimine ei lõppenud kahjumiga (st seda enam rahuldatakse kõrgema nõudeõiguse järguga võlausaldajate võla- ja omakapitali nõuded koguväärtuses, mis võrdub vähemalt nende algsete võlanõuete väärtusega).

Lõppsätted

- 1.27. **Kriisilahendusasutused peaksid kohaldama erinevaid konverteerimise määrasid üksnes juhul, kui see on vajalik eespool kirjeldatud aluspõhimõtete järgimiseks.** Kui võlausaldajate kaitsemeetmete või põhiliste omandiõiguste kaitsmisega seoses puuduvad märkimisväärsed probleemid ning kui kriisilahendusasutused leiavad, et ühesuguste konverteerimise määrade kohaldamine vastab artiklis 34 sätestatud põhimõtetele ning aitab saavutada kriisilahenduseesmäärke, ei tohiks olla mingit vajadust erinevate konverteerimise määrade järele.
- 1.28. **Erinevate konverteerimise määrade kohaldamisel peaksid asutused kehtestama konverteerimise määrad nii, et nad oleksid piisavalt kindlad, et madalama nõudeõiguse järguga võlausaldajad või aktsionärid ei jää halvemasse seisu kui maksejõuetuse korral (kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise korral) ning et nende põhilised omandiõigused on kaitstud.** See tähendab, et kõrgema nõudeõiguse järguga võlausaldajate konverteerimise määrad ei tohiks olla ebaproportsionaalselt kõrged. Tulu oleks ebaproportsionaalne, kui direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 8 kohaselt tehtud hindamise alusel eeldataks, et nende võlausaldajate nõuete väärtus on märkimisväärselt suurem.

III jaotis. Lõppsätted ja rakendamine

Pädevad asutused peaksid rakendama käesolevaid suuniseid, lisades need riiklikesse kriisilahendustavadesse kuue kuu jooksul alates nende avaldamisest.